

Proces-verbal
al Comisiei de evaluare și selectare

Nr. 3 din 22.09.2025

Mun. Chișinău

Au fost prezenți:

<i>Eugeniu Belii</i>	Director adjunct, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, Președinte al Comisiei;
<i>Alexandru Muntean</i>	Șef interimar de Departament Pedologie și Agrochimie, IP INCAAMV, membru
<i>Oleg Botnari</i>	Șef de Direcție, Direcția Implementare Politici în Domeniul Îmbunătățiri Funciare, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, membru;
<i>Tatiana Jalba</i>	specialist principal, Direcția Implementare Politici în Domeniul Îmbunătățiri Funciare, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, secretară;

Au lipsit :

<i>Sergiu Batiușca</i>	Șef adjunct de Direcție, Direcția Plăți în Avans, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, membru;
------------------------	---

Invitat :

<i>Vasile Șarban</i>	Secretar de stat, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
----------------------	--

Alte persoane prezente

<i>Iurie Moșoi</i>	Doctor în științe agricole, expert în pedologie și ameliorarea solurilor
--------------------	--

Ordinea de zi.

1. Evaluarea și selectarea a 11 dosare investiționale de îmbunătățiri funciare
2. Diverse.

Dl. Eugeniu Belii – a prezidat ședința, a informat prezenții că ședința este deliberativă, a dat citirii ordinea de zi, întrebând, dacă sunt de acord cu conținutul acesteia, sau sunt propuneri privind corectarea acesteia sau adăugarea de noi subiecte. Astfel s-a decis să se înceapă ședința cu evaluarea proiectelor investiționale.

1. **DI Oleg Botnari** – a informat membrii Comisiei, că în cadrul Apelului nr. 3, la Agenție au fost înregistrate 11 dosare investiționale la Măsura nr. 2 Aplicarea măsurilor de ameliorare chimică/organică a solurilor. În urma examinării preliminare a dosarelor, au fost depistate unele erori în actele obligatorii din dosare, în rezultatul cărora au fost expediate 11 notificări la adresa

solicitanților, pentru corectare. Din 11 solicitanți de subvenții în avans, doar 6 au prezentat toate actele în regulă, în celelalte 5 dosare, perioada de arendă a terenurilor agricole nu a fost modificată, dar a rămas cum a fost inițială 3 ani, ceea ce nu corespunde cu pct.11 subpct. 1 din HG 985/2020, unde este stipulat că solicitantul deține legal în proprietate, arendă sau posesie terenul pe perioada de implementare a proiectului și 3 ani după. La procedura de evaluare și selectare finală se admit 6 proiecte investiționale: SRL GOMERT EVREM, SRL GUSTOI&COMPANY, SRL BIG BAGHIRA, SRL ELITANGUS-CAR, SRL G&D INVESTMENT TECHNOLOGIES, SRL MILKINVEST.

2. **DI Alexandru Muntean** a propus ca înainte de a începe procedura de evaluare și selectare a proiectelor investiționale, să informeze Comisia despre unele neclarități observate în Avizele emise de către Universitatea de Stat din Republica Moldova. Avizele sunt practic asemănătoare la conținut, în care se stipulează că terenurile supuse ameliorării, se caracterizează cu sol cernoziomuri obișnuite, luto-argiloase, slab salinizate, moderat și puternic erodate, dar în Rapoartele privind evaluarea stării agrochimice a solurilor emise de către IP INCAAMV nu există astfel de cercetări. Suprafețele supuse ameliorării, sunt cu un nivel scăzut de nutrienți în sol, conținutul de azot este la un nivel slab și moderat de asigurare, conținutul de fosfor este moderat scăzut, respectiv solul este supus reducerii rezervelor de humus și elementelor biofile. De aici reiese că Avizele emise de către Universitatea de Stat din Moldova, nu corespund criteriilor de subvenționare stipulate în Secțiunea nr.2 a HG 985/2020. În Rapoartele privind starea agrochimică a solului emise de către Laboratorul de agrochimie și nutriția plantelor al IP INCAAMV, este efectuată analiza chimică a solurilor, privind conținutul în sol celor trei elemente de bază Azot, Fosfor, Potasiu și conținutului de humus, nu este stabilit tipul de salinizare (clorurică, sulfată etc.), pentru a putea atribui proiectele investiționale la Măsura nr.2 Aplicarea măsurilor de ameliorare chimică/organică a solurilor.

3. **DI Vasile Șarban** l-a întrebat pe **DI Oleg Botnari** – l-a ce măsură sunt înregistrate proiectele investiționale?

4. **DI Oleg Botnari** a informat membrii Comisiei, că toate cele 6 proiecte ce au trecut controlul administrativ, sunt înregistrate la Măsura nr.2 Aplicarea măsurilor de ameliorare chimică/organică a solurilor, ce conțin lucrări de ameliorare organică a solului doar cu îngrășăminte organice și nu prevăd amendarea calcică, gips sau nămol de defecație.

5. **DI Alexandru Muntean** a menționat că toate proiectele investiționale în denumirile lor au la bază aplicarea măsurilor ameliorative de distribuire sau ameliorare organică a solurilor, avem și denumirea proiectului investițional „Ameliorarea chimică prin aplicarea îngrășămintelor organice”, în final proiectele investiționale descriu ameliorarea solului cu îngrășăminte organice, fiind înregistrate la măsura nr.2 Ameliorarea chimică/organică a solurilor. Din cele expuse vedem că denumirea proiectelor nici nu coincide cu conținutul dosarului. Secțiunea nr. 2 a HG 985/2020 stipulează că subvenția în avans se acordă proiectelor ce conțin lucrări, măsuri de ameliorare chimică a solurilor salinizate (alcalice).

6. **DI Oleg Botnari** a informat membrii Comisiei, că conform punctului nr.2 din anexa nr.1 din HG 985/2020, privind criteriile de evaluare a proiectelor investiționale, la poziția Natura

degradării solurilor terenurilor din perimetrul de ameliorare, se regăsesc terenuri cu soluri dehumificate, iar în avizele proiectelor investiționale emise de către Universitatea de Stat, se subliniază că solurile sunt supuse reducerii de rezerve de humus și elementelor biofile. Totodată în Anexa nr.2 la Măsura nr.2 Aplicarea măsurilor de ameliorare chimică/organică a solurilor, sunt prevăzute lucrări ameliorative de distribuire a îngrășămintelor organice și încorporarea lor în sol.

7. **DI Iurie Moșoi** a comunicat că, ameliorarea chimică/organică a solului nu prevede aplicarea doar îngrășămintelor organice, așa ceva este pur și simplu interzis, ameliorarea chimică/organică include în procesul de ameliorare a solului obligatoriu amendamente de calcar, gips și altele, îngrășământul organic fiind susținător al amendamentului chimic. Ameliorarea organică a solurilor salinizate (alcalice), nu există, și în Secțiunea nr. 2 a HG 985/2020 este clar stipulat că se subvenționează proiectele ce conțin lucrări de ameliorare a solurilor salinizate (alcalice). În calitate de membru al Societății Naționale a Moldovei de Știință a Solului, expert în pedologie și ameliorarea solurilor, vă comunic că proiectele investiționale menționate, au fost examinate de către SNMSS, prin urmare procedeele propuse în proiectele investiționale nu se încadrează în Măsura 2 care, în conformitate cu conceptul Programului, se referă la fondul ameliorativ care presupune soluri slab productive (salinizate, solonețizate, puternic erodate, slizitate, detereorate). Având în vedere cele expuse supra consider inoportună finanțarea proiectelor specificate mai sus. Despre decizia SNMSS, asupra proiectelor investiționale menționate a fost sesizată Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

8. **DI Eugeniu Belii** – l-a întrebat pe DI Alexandru Muntean, - Dvs considerați că Comisia nu poate în ansamblu examina și evalua proiectele investiționale? ce propuneri aveți și cum ameliorăm această situație?

9. **DI Alexandru Muntean** a menționat că nu este împotriva ca agricultorilor să le fie oferite subvențiile în avans, doar că această măsură trebuie să corespundă cadrului legal și condițiilor stipulate în Regulament, totodată a propus să fie modificată HG 985/2020 și anume:

La Secțiunea nr.2 a prezentei Hotărâri pe lângă terenurile agricole cu soluri salinizate și solonețizate de inclus și terenuri cu soluri compactate, dar terenurile cu soluri dehumificate să fie plasate în secțiunea nr.3, măsura nr.3 Aplicarea măsurilor de conservare și sporire a fertilității solurilor. Ar fi bine de informat Instituțiile de cercetare de profil și angajații laboratoarelor agrochimice acreditate, despre cele discutate în cadrul ședinței, pentru a intra mai bine în esența Regulamentului aprobat prin HG 985/2020, și anume, ce analize agrochimice este necesar de efectuat, pentru fiecare măsură din Regulament, pentru toate tipurile de degradare a solului.

Astfel, în rezultatul discuțiilor, Comisia de evaluare și selectare în unanimitate

a decis:

1. Se respinge evaluare și selectarea proiectelor investiționale înregistrate în cadrul apelului nr.3, bazată pe:

a) Argumentele prezentate de către DI Iurie Moșoi – doctor în științe agricole, expert în pedologie și ameliorarea solurilor și argumentele prezentate de către DI Alexandru Muntean - șef interimar de Departament Pedologie și Agrochimie, IP INCAAMV

b) Tipologia proiectului nu este respectată conform Secțiunii 2 pct.10 din Hotărârea Guvernului 985/2020

c) Analizele efectuate nu sunt suficiente și nu permit efectuarea unor concluzii privind ameliorarea chimică/organică a solurilor salinizate (alcalice)

2. Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare să înainteze propuneri privind modificarea Hotărârii Guvernului 985/2020 și anume:

a) Includerea terenurilor agricole cu soluri compactate în Secțiunea nr.2, Măsura nr.2
Aplicarea măsurilor de ameliorare chimică/organică a solurilor;

b) Includerea terenurilor agricole cu soluri dehumuficate în Secțiunea nr.3, Măsura nr.3
Aplicarea măsurilor de conservare și sporire a fertilității solurilor;

c) Modificarea Anexelor nr.1 și nr.2 conform modificărilor efectuate în Secțiunile nr.2 și nr.3;

d) Informarea solicitanților subvențiilor în avans despre deciziile luate în urma ședinței Comisiei de evaluare și selectare a proiectelor investiționale;

Membrii Comisiei:

1. **Eugeniu Belii**

semnătura data 22.07.2025

2. **Alexandru Muntean**

semnătura data 22.07.2025

3. **Botnari Oleg**

semnătura data 22.07.2025

4. **Jalba Tatiana**

semnătura data 22.07.2025

Invitat :

Vasile Șarban

semnătura data 22.07.2025

Prezent la ședință:

Iurie Moșoi

semnătura data 22.07.2025